

Forhold været tilstaaet Borris Husmandsskole yderligere Afdragsfrihed samt Rente-frihed af Laanet for den forløbne Tid.“ Der er saaledes udtrykkeligt i Bemærkningerne gjort opmærksom paa den Forskel, der har været paa Statens Tilskud til disse to Skoler, og derfor kan man slutte, at naar der i sidste Stykke tales om, at der skal være Lighed, saa kan det ikke være en Lighed med begge Skolerne, men saa er de 12,000 Kr. regnet ud som en Slags Mellemproportional mellem, hvad der har været ydet til de to andre Skoler. Jeg tror, at Udvalget under sine Forhandlinger, naar det kommer til at søge de fornødne Oplysninger om, hvilke Tilskud der virkelig har været ydet til disse Skoler, vil komme til det Resultat, at disse 12,000 Kr. i Virkeligheden ikke er mere, end der har været ydet til de andre Skoler.

Paa de øvrige Indvendinger, der er blevet gjort af det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen), er der jo blevet svaret af andre ærede Medlemmer, saaledes at jeg ikke i og for sig har noget yderligere at tilføje. Jeg skal blot sige, at det forekommer mig underligt, at det ærede Medlem, hvem jeg anser for en indsigtfuld Landmand, ikke kan indse, at der ogsaa i den teoretiske Undervisning for Elever i større og mindre Landbrug absolut maa kunne være Forskel. Det drejer sig dog ikke alene om, hvad der skal anvendes af Kunstgødning, eller hvad der skal anvendes af Kraftfoder, og det drejer sig ikke alene om, hvordan man skal behandle sin Jord, men det drejer sig om mange andre teoretiske Spørgsmaal, hvor der faktisk er en stor Forskel paa, hvorledes man skal bære sig ad i et større eller i et mindre Landbrug. Det er derfor ganske berettiget — og det har ogsaa været Lovgivningsmagtens Mening, da man i sin Tid tog denne Bevilling op til de to Skoler —, at man vilde arbejde paa, at særlig det mindre Landbrug, navnlig de saakaldte Bierhverv ved Landbruget, som selvfølgelig det mindre Landbrug ganske anderledes kan komme ind paa end f. Eks. Gaardmænd og Proprietærer og større Landbrug i det hele taget, skulde have deres Undervisning ogsaa gennem de korte Kursus, hvor der sikkert kan udøves en intensiver Undervisningsvirksomhed overfor det mindre Landbrug end overfor det større.

Til det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff), der jo ikke kunde gaa med til Lovforslaget, navnlig af Hensyn til, at den hidtil gældende Lov for de to Skoler havde indskrænket Statens Støtte

til, hvad denne Lov omfatter, vil jeg sige: Ja, hvis Statens Lovgivning var af den Art, at naar man havde vedtaget en Lov om et bestemt Forhold, saa kunde man overhovedet ikke komme videre, vilde man jo ganske vist være naaet til et saadant konservativt Statsstyre, som maaske det ærede Medlem og hans Parti kunde ønske. Men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at man ikke har holdt sig indenfor den Begrænsning, som Loven af 1902 har opstillet, thi i saa Fald vilde man jo ikke have kunnet gaa udenfor Lovens Rammer og tilladt, at Laanet til Borris Husmandsskole vedblev at være baade afdragsfrit og rentefrit. Det er jo et Skridt udenfor Lovens Rammer, og man har dermed indrømmet, at for at der kunde blive en virkelig Undervisning for det mindre Landbrug, var det ikke tilstrækkeligt at blive indenfor de Rammer, som denne Lov har givet. Der har vist sig saadanne uheldige Forhold ovre ved Borris Husmandsskole, som blev omtalt af det ærede Medlem for Horsens Landkreds, baade fordi den har haft en uheldig Lærer, og fordi der er en mere spredt Befolkning. Lovgivningsmagten er derfor senere blevet klar over, at det blev nødvendigt at gaa udenfor Lovens Rammer. Staten maatte yde lidt mere Hjælp derovre for at faa Skolen til at gaa. Der er derfor ikke noget underligt i, at man, naar der endelig viser sig en Skole, der har naaet et Elevelantal, som her anført, og som er blevet elsket og anerkendt i de fynske Husmandskredse, og som har gjort et udmærket Arbejde, siger, at saa gaar man igen udenfor Lovens Ramme, og saa vedtager man ved en ny Lov, at denne Skole skal have et Tilskud, der kalkulatorisk — anderledes kan det jo ikke blive — kan beregnes til at blive en Begunstigelse nogenlunde i Lighed med, hvad man har givet de andre Skoler. Jeg ser ikke rettere end, at hvis man vil optræde med nogen Sympati overfor Danmarks Husmænd og Smaakaarsfolk paa Landbrugets Omraade, bør man træde til og hjælpe her, da der, som det er oplyst i Motiverne, faktisk er ved at opstaa ret store økonomiske Vanskeligheder for denne Skole paa Grund af det uhyggelige tredie Prioritets Laan, som vistnok staar for at skulle opsiges.

P. Th. Nielsen: Jeg tillod mig at rette to Spørgsmaal til den højtærede Kultusminister, men den højtærede Minister har kun svaret paa det ene. Det andet Spørgsmaal var dette: Har Kærehave Hus-